

Městská zeleň



Jaké funkce může zeleň ve městě plnit a proč je důležitá? Na čem závisí životaschopnost stromů? Čím se zabývá arboristika? Odpovědi se dočtete v článku.

Jaké funkce může zeleň ve městě plnit a proč je důležitá? Na čem závisí životaschopnost stromů? Čím se zabývá arboristika? Odpovědi se dočtete v článku.

Věděli jste, že v ulicích, které jsou osázeny stromy, je prašnost čtyřikrát nižší než v ulicích bez stromů? V parcích je prašnost až desetkrát nižší než jinde ve městě? Stromy snižují hlučnost, ovlivňují větrné proudění, uvolňují nepostradatelný kyslík, působí na tepelnou bilanci i relativní vzdušnou vlhkost. O jejich estetické, psychologické a rekreační hodnotě nemluvě. Stromy jsou neodmyslitelným článkem mezi přírodou a člověkem. Jsou důležitou součástí prostředí, ve kterém žijeme.

Každá dřevina má jen omezenou životnost, ale péčí o ni můžeme přispět k tomu, aby svou funkci plnila co nejdéle. Životaschopnost stromů záleží na mnoha faktorech, jakými jsou dostupnost vody v půdě a její kolísání v průběhu roku, dostatek půdního vzduchu, skladba půdy a její pH (ve městech ovlivněné navážkou, absencí humusové vrstvy a nedostatkem živin), kontaminace půdy (například solemi, vápníkem ze stavebních sutí, psími exkrementy, herbicidy, těžkými kovy, únikem plynů z potrubí nebo oleji a pohonnými hmotami), klima, znečištění ovzduší, zemní práce v okolí stromů, vandalismus či poškození v důsledku blízkosti vytižených komunikací.

Všechny tyto faktory a jejich kombinace nám pak určují, které dřeviny na stanovišti přežijí a které naopak nejsou vhodné. Některé faktory mají globální platnost a zcela je ovlivnit nelze, některé však můžeme ovlivnit vhodným výběrem dřevin na dané stanoviště a kvalitní výsadbou.

A čím je městské prostředí pro dřeviny jiné? Ve městech je celá řada povrchů, jako jsou asfalt, beton nebo samotná zástavba, které nejsou schopny vázat ani uvolňovat vodu. Tyto povrchy absorbují sluneční záření a akumulují teplo. Maximální teplota přes den se u těchto povrchů může vyšplhat v našich klimatických podmínkách na více než 50 °C. V takovém antropogenním prostředí jsou stromy až cizím prvkem a působí na ně mnohé stresové faktory, na které nebyly adaptovány. Správným pochopením městského prostředí ale můžeme na dřevinách provádět pěstební zásahy, které je k takovému prostředí přizpůsobí.

Obor, který se upravováním zahrad, parků a všech zelených ploch ve městě zabývá, se nazývá arboristika. Na rozdíl od lesníka se arborista zabývá jednotlivými stromy, o které se komplexně stará, vytváří plán péče, výsadby, ošetřování i kácení. Péče o městskou zeleň je spojena s pojmem „Urban Forestry“, který pak označuje multi-managementový přístup k práci se všemi zelenými plochami ve městě.